

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **O. P.**, zastoupený Mgr. Tomášem Verčimákem, advokátem se sídlem Dřevná 382/2, Praha, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 12. 2024, č. j. 63 A 17/2024- 38, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 16. 2. 2024 Ministerstvu vnitra žádost o udělení dočasné ochrany, ministerstvo dospělo k závěru, že v případě stěžovatele je dán důvod pro neudělení dočasné ochrany podle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť stěžovatel nesplňuje žádnou z podmínek pro udělení dočasné ochrany.

[2] K žádosti žalobce o opětovné posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 9. 2024, č. j. MV-115350-4/SO-2024, dospěla ke stejnému závěru jako Ministerstvo vnitra.

[3] Stěžovatel následně podal proti rozhodnutí žalované žalobu spojenou s návrhem na přiznání jejího odkladného účinku. Krajský soud v Plzni (dále „krajský soud“) nejprve usnesením ze dne 21. 10. 2024, č. j. 63 A 17/2024-16, žalobě přiznal odkladný účinek a rozsudkem ze dne 16. 12. 2024, č. j. 63 A 17/2024-38, zamítl žalobu jako nedůvodnou.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jehož odůvodnění doplnil na výzvu Nejvyššího správního soudu.

[5] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že by se v případě jeho nepřiznání ocitl na území České republiky bez pobytového oprávnění. Stěžovatel aktuálně nemá jakoukoliv možnost požádat o jiné oprávnění k pobytu, aby

mohl na území České republiky pobývat legálně společně se svojí těhotnou partnerkou. Stěžovateli také nebylo uděleno dlouhodobé vízum za účelem strpění z důvodu podání žádosti o dočasnou ochranu v jiném státě, proto je zřejmé, že jeho oprávnění k pobytu nelze aktuálně jakkoliv jinak upravit

[6] Neudělením odkladného účinku by dále došlo k tomu, že se stěžovatelem bude patrně zahájeno řízení o správním vyhoštění a mohou mu být ukládány pokuty za neoprávněný pobyt. Stěžovatel však nemá dostatek finančních prostředků, jak ostatně doložil v žádosti o ustanovení advokáta před Nejvyšším správním soudem, a nemá ani přístup na trh práce, neboť od podání žádosti o udělení dočasné ochrany nemohl vykonávat zaměstnání, a proto byl a je závislý finančně jak na své partnerce, tak na jiných osobách. S ohledem na aktuální dlouhodobou pracovní neschopnost partnerky jsou přitom celkové příjmy rodiny velmi nízké a udělení další pokuty za neoprávněný pobyt by mohlo být pro stěžovatele i jeho partnerku likvidační.

[7] Stěžovatel dále s odkazem na správní spis uvádí, že v České republice pobývá již téměř tři roky na společné adrese s partnerkou, se kterou je ve vztahu od roku 2016. Partnerka, která je držitelkou dočasné ochrany, je navíc nyní těhotná (doložen těhotenský průkaz), a ze zdravotních důvodů práce neschopná. Stěžovatel je přitom jedinou osobou, která se může o těhotnou partnerku starat, neboť ta zde nemá jiné rodinné příslušníky. Právě zásah do rodinného a soukromého života může být jedním z důvodů přiznání odkladného účinku, jak opakovaně uvádí i judikatura Nejvyššího správního soudu (např. usnesení ze dne 4. 11. 2020, č. j. 8 Azs 200/2020-34). Dle stěžovatele se navíc přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nijak negativně neprojeví v právní sféře jiných osob a nebude ani v rozporu s veřejným zájmem. Stěžovatel se totiž nedopustil žádného protiprávního jednání nebo činnosti, kterou by osoby žijící v České republice mohl ohrožovat, netrpí žádnými nemocemi, pro které by mohl ohrožovat veřejné zdraví apod.

[8] Stěžovatel poukazuje na usnesení krajského soudu č. j. 63 A 17/2024-16, kterým byl přiznán odkladný účinek správní žalobě. Situace stěžovatele se přitom od této doby zásadně nezměnila a i nadále jsou splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku; důvody jsou nyní dokonce intenzivnější s ohledem na těhotenství partnerky.

[9] Žalovaná ve vyjádření k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku konstatovala, že stěžovateli z titulu tvrzené rodinné vazby k družce neplyne právo na udělení dočasné ochrany, a to ani z unijních právních předpisů ani z českých právních předpisů. Žalovaná připomněla, že stěžovatel je zletilý, samostatný a soběstačný. Existence těhotenství družky či citová závislost na družce nestačí a žádné mimořádné okolnosti stěžovatel v době vydání rozhodnutí neprokázal. Vztah stěžovatele k družce mu nebránil odcestovat do Nizozemí a pobývat zde na základě udělené dočasné ochrany, a to minimálně od 25. 10. 2022 do 7. 6. 2023, kdy požádal v České republice o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území. S ohledem na uvedené žalovaná nedoporučuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

pokračování

[10] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[11] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[12] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[13] Stěžovatel by sice mohl být k vycestování mimo území České republiky bezprostředně donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, Nejvyšší správní soud však opakovaně judikoval, že tato skutečnost nemůže být důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze totiž předpokládat, že stěžovatel má předejít případné tvrzené újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu.

[14] Nejvyšší správní soud tedy vycházel z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků žalobou napadeného rozhodnutí do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, bude stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucen opustit území České republiky a vycestovat do země původu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatele.

[15] Nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, představuje v případě stěžovatele především to, že by musel opustit svoji družku, která je těhotná a čeká se stěžovatelem dítě; stěžovatel je přitom jedinou osobou, která se může o těhotnou partnerku starat. Nucené opuštění České republiky by tak pro stěžovatele mohlo znamenat značnou újmu.

[16] Naproti tomu nelze z řízení před správními orgány, krajským soudem ani z jiných okolností dovodit, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. Lze proto dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku rozhodnutí krajského soudu a žalované byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[17] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s., podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. Žádný rozpor s veřejným zájmem ze spisu nevyplynul.

[18] Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť se zřetelem k výše uvedenému dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 ve spojení s § 107 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatele proti pravomocnému rozhodnutí žalované již byl odkladný účinek krajským soudem přiznán, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované.

[19] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu